

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Wekerle-tér 671.

Felolvasó szerkesztő:
Bíró Pál.

Főmunkatárs:
Dr. Buzá Barna.

Előfizetési ár: egész évre 5 frt, félévre 2.50, negyedévre 1.25.
Egyenlő részletekben.
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai, Wekerle-tér 502.
Hirdetéseket a legutóbbabb árban közölünk.

A borértékesítés.

Sátoralja-Ujhely, június 2

Nevezetes, fontos dolgokról tanácskozunk most a földmivelési minisztériumban. (Ha ugyan a politikai zűrzavar meg nem akasztja a tanácskozásokat.) Olyan dolgokról, amelyek nagy, életbevágó befolyással vannak a borvidékek jövőjére.

Az emberek azért alakulnak állammá, hogy azokat a célokat, a miket az egyes ember a maga erejéből soha se érhet el, közös erővel, egyesülve valósítsák meg. Az államnak tehát az volna a természet szerű feladata, hogy eszközölje, — kezdeményezze, szervezze, vezesse — mindazt, ami a polgárok érdekében van, s amihézt közös működés szükséges.

Sajnos, egész a legutóbbi évekig alig láttuk itt-ott halvány nyomát annak, hogy az állam felfogta és teljesítette volna ezt a hivatását. Ugyszólván egy — még pedig tulajdonképp alárendelt, kevésbé fontos — tevékenységben merült ki az állam egészen működése: a közös védelemben. Az állam mintha nem is lett volna egyéb, mint adószedő és katonatermelő gép.

Most már kezdenek rájónni, hogy semmit se ér az a fokozott, intenzív védelem, ha nincs mit megvédeni, — hogy parádékból és manőverekből nem lehet megélni. Kezdi belátni, hogy az államnak

első és legfőbb kötelessége a javak termelését forgalmát szabályozni és fejleszteni.

Szomoruan érdekes, hogy a mi par excellence földmivelő országunkban sokkal korábban kezdődött az öntudatos, terszerű ipari és kereskedelmi politika, mint a földmivelési ágak céltudatos vezetése és fejlesztése. Azt már Baross Gábor elkezdte, — ezt csak Darányi Ignácól számíthatjuk.

A bortermelésre nézve három főtenyezője van a fejlesztésnek: a telepítés, a hamisítások megállítás és az értékesítés.

Ezt az utolsó kérdést vitatják meg most az anketén. A miniszter központilag, a mintapincével kapcsolatban akarja az értékesítést szervezni. — Mi ezt nem tartjuk helyesnek. Az egyes borvidékek viszonyai annyira eltérők, annyira speciálisak, hogy azok érdekeit egyöntetűen, együttesen kezelni lehetetlen.

Sokkal helyesebb volna borvidékenként szervezni az értékesítést, amint azt a Zemplénmegyei gazdasági egylet is proponálta. Különösen fontos ez a Hegyaljára, a melynek egészen különleges, kiváltságos helyzete feltétlenül megkívánja a külön szervezetet.

A szervezkedés ezerféle variációban történhetik. Lesz alkalmunk a felmerült javaslatokkal behatóbban foglalkozni, — most csak

ismételten üdvözljük Darányi minisztert a buzgó és öntudatos kezdeményezésért.

Zemplénvármegye közgyűlése.

— Sátoralja-Ujhelyben 1899. évi május hó 30. és 31-ik napjain. —

A májusi közgyűlés minden nagyobb élénkség nélkül, csendben folyt le. Csak éppen a megnyitás volt kissé élénk. Jelen voltak többek között: *Mailáth József gróf, Andrássy Sándor gróf, Viczmány Ödön, Dókus Ernő és Molnár Béla* orsz. képviselők. Történt eleinte valami nagyobb dolog is: a gyűlés negyedmilliót szavazott meg a megyei kórház építésére. Egy kis vihar jelentkezett a kórház ügy tárgyalása során: Egy bizottsági tag vágta azt a rendszert, a mely milliókat ad kaszárnyákra és ezért csak dicsérni tudja a kórház letesítését, amelylyel végre a humanitás oltárán áldozunk. Ez a kis nyári vihar minden nagyobb hatás nélkül volt. Folyt azután az ülés csendben tovább.

A gyűlésről szóló részletes tudósításunk a következő:

Sátoralja-Ujhely május 30 és 31.

Zemplénvármegye májusi közgyűlést Molnár István főispán május 30. d. e. 9¹/₄ órakor megnyitotta. A megyebizottsági tagok egy része az éppen Ujhelyre érkező Kiss Aron debreceni ref. püspök fogadtatása körül volt elfoglalva és ezért a gyűlés a rendes

időnél később kezdődött és a főispán kis számu közönség előtt mondhatta el megnyitó beszédét.

(A főispán megnyitó beszéde.)

Molnár főispán megnyitó beszéde elején üdvözlöi a törv. bizottság tagjait, felkéri a közönséget, hogy a közgyűléseken részt venni, az adminisztrációban az ellenőrzést teljesíteni s a közügyek intézésében segídekzeni sziveskedjenek. — Az ügykezelésben említésre méltó elő nem fordult, mint azt a skontrális szék és pénztári vizsgálótorok felvetett jónövények igazolják minden rendben van. Az árvászeki elnök sulyos betegségbe, a mennyiben már javuló félen van, aggodalomra okot nem szolgáltat. — A termények a vett jelentések szerint az egész vármegye területén kedvező kilátással kecsegtetnek. — A szőlő újratelepítése örvedetesen halad. — A borhamisítások ellen a legnagyobb erdélyi járnak el tisztviselőink, vannak egyes vagyonosabb, borkereskedők a kik terrorizálással sőt a saját igénybe vételével is megkísérelték a hatóságok megijesztését, mig azonban e helyet szerencsés betölteni, nem fog meghatárlni az alantas közegetek eljárásukban hathatos támogatásba részesítendő és reméli, hogy a hiányos törvények mellett is képesek leszünk a Tokaj-Hegyalja borvidékének érdekét megóvni s a borhamisítókat elpusztítani. — A bizottság tagjai tapasztalt jóindulatába magát ajánlva, a közgyűlést megnyitottnak és a tanácskozást megkezdődőnek jelentette ki. — (Éljenzés.)

(A főjegyző üdvözlése.)

Dókus Gyula a vármegye főjegyzője a törvényhatóság és tisztikar nevében a főispánt elnöki székében üdvözölte; üdvözölte nemcsak a régi szókáshos híven, hanem főispáni állásában különösen azért is, mert első ízben van al-

TÁRCA.

Bla ha Lujzához.

— Mult heti vendégszerelésének emlékére. —

Irta: *Id. Bajuss János.*

Mielőtt elszállnál
»Nemzet csalóganá!«,
Keress fel társaid,
A liget' árnyába'.

Hisz' ők is elszállnak
Összel, dél s keletre! ...
Kérdezd: mit éreznek
Hosszu útra kelve?

Neked ők testvérid,
— Hangjukat megérted,
Egy alaphangból foly
Közvetek az ének.

Kérdezd: van-e vidék,
A hol úgy szeretnék
A csalóganý dalát
Mint szereti-e nép?

»Miért térnek vissza
Évenként tavaszszal?«
— Azt fogják felelni
Búbosú szavakkal:

»Mert kedves a liget,
A bokrok csendnek,
Az ég dalosait
Védik az emberek.

Ózondús itt a lég,
Ösmerős itt minden,
Azért vonz hozzátok
Hón szerető szívem!

Itt van még a fészek,
— Rokonim tanyája, —
Már csak az emlék is
Vissza h' e tájra,

Hogy elzengjék dalunk
A jó embereknek!
— A viszontlátásnál
Új dalaink kelnek . . .

Ha megértéd őket?
Ugy tégy, mint ők tesznek,
Azoknak kik téged
Igazán szeretnek.

Dalold mindig mig élsz,
»Nemzet csalóganá!«
— Így búcsúzunk tőled:
»A viszontlátásra! . . .«

A szintársulat búcsuztatása.

— Csongory Mariska levele. —

A „Felsőmagyarországi Hirlap” eredeti tárcája.

Kedves Bíró!

Maga igazán meglepett engem, valóssággal zavarba hozott tegnap reggel, amikor beállított hozzám azzal a kéressel, hogy a társulatot én búcsuztassam el a közönségtől.

Lássa ez kiméletlen követelés. Elmégre is mi itt voltunk azért — nem

tudom akceptálja-e az önbírálatot, — hogy Önöknek egy pár kellemes órát szerezzünk. A búcsuzást majd elvégzi a szinlapkihordó, aki az ő elmaradhatatlan búcsu-versével biztosan bekapogtat majd magához is.

De meg hogy tegyem én azt, hogy a társulat nevében egymagam szóljak vissza a közönséghez. Ki tudja jól tolmácsolnám-e az ő érzelmeiket.

Azután meg lássa; éppen magával szemben, ki tudja melyik kollegám milyen savanyu búcsuzót mondana a szerkesztőhöz, aki őt nem éppen inyére emelte ki a lapjában. Én csak hálásan tudok visszaemlékezni a »Felsőmagyarországi Hirlapra« meg az ujhelyi sajtó »legbarnább képviselőjére«, de ki tudja, nincs-e a kollegám közt olyan, a ki tiltakoznék ellene, hogy én az ő nevében jó hangon írrok róla. Különösen pedig zokon vennék tőlem azt, hogy időmben lett volna egy kicsikét megdorgálni az ujhelyi sajtót egy pár kemény kritikáért: és nem tettem.

Lássa kedves Bíró, maga játszik a tüzzel: Ha én most visszaelnék a maga kedves intenciójával, akkor megeselekedném ezt. Még csak szemrehányást sem tennék magamnak érte. De azután magára zudulna az őn kollegáinak haragja. Megérdemelné, hogy megtegyem.

Maga beleakart engem vinni abba a csávába, amely szeretett kollegám haragjával volna tele, most én belerántanám abba a csávába, amely a maga kollegái haragjának tövisével volna tele. De én nem teszem. Lássa: maguk

egyszer kerülnek a mi tollunk hegyére és mi kegyelmezünk. Bezzeg maguk valahányszor csak alkalom nyílik arra: oly szivesen szurnak a tolluk hegyére.

Okuljanak belőle: Fontolják meg sokszor, amit rólnak írnak.

»De elég Uram, itt meg kell állni.« Én nagyon belemélyedtem a témába, már kezdem oktatni a sajtót. Isten őrizzen, hogy magam ellen zudítsam haragjukat.

Maga ösmeri a szinpadi életet, maga tudja azt, mit tesz az trémázni, mit tesz az kiküzdenni egy kis szeretetet. No hát én nem akarom azt lerombolni.

Hisz oly boldogan érint engem a tudat, hogy ettől a várostól, a mely nem valami nagyon pártolta a társulatunkat, — én is szeretettel távozom. Ne értsen félre, ne vegye ezt öndicséretnek.

Én ezt azért mondom, mert két szeméből azt olvastam ki, hogy maguk mégis csak szeretnének engem. Ne értsen félre. Itt asszony van a dologban.

Cherchez la femme: Keresse azt egy stecheres szép, barna asszonykában, a ki a második sorból, a balközépről mindig, mintha valami játszott volna, mintha mindig tolmácsolta volna nekem a közönség hangulatát.

Ez az az ugynevezett ösmeretlen ösmerős. Ez az, a kinek mi mindig játszenek. Ne higyenek azoknak a coup-léknak, amelyek azt mondják, hogy mi, szubrett primadonnák, mindig az első sor kopasz fejére mosolygunk. Hát azt elárulom magának, hogy

kalma a közgyűlésben a főispánt tisztelhetni, azon elhatározása óta, amellyel az újonnan kinevezett kormányának felajánlott állását, a törvényhatóság kifejezett óhajására és az államkormány kívánságára, megtartotta.

Az éljenzéssel megszakított és beferezett üdvözlő beszéd után *Viczmány* Ödön állott fel és indítványozta napirend előtt, hogy az új Széll kormány a megye részéről üdvözlőttessék. Mivel azonban ez már az előző közgyűlés során megtörtént és az üdvözlő felirat a plénum előtt is felolvastattott, *Viczmány* indítványa tárgyalatnál vált.

(Szavazások)

A tárgysorozat 1-ső pontjánál a gyűlés a Sátoralja-Ujhelyben 80 beteg és 120 elmebeteg részére építési elhatározott kórház költségeire névszerinti szavazással egyhangulag kétszázötven ezer forintot kölcsön felvételét szavazta meg.

Azután a vármegye házispénztára által fedezendő sorozási költségekre fél percentes vármegyei pótdátot szavazott meg a közgyűlés.

A 4-ik tételnél a belügyminiszter intézkénye folytán az esküdtörvényszékről szóló 1897. évi XXXIII. t. c. 14. és 15. §. értelmében az eperjesi kir. törvényszékhez 6. és a sátoralja-ujhelyi kir. törvényszékhez 12 bíznai férfi választott. Megválasztott az eperjesihez: Csóka József dr., Ferenczy Elek dr., Ganzaug Miklós, Mauks Árpád, Vladár Emil és Zékány József. A sátoralja-ujhelyihez: Mocznar Béla, id. Mecznar Gyula, Szentgyörgyi Vilmos, Katinszky Geyza, Kun Frigyes, Miklóssy István, Thuránszky Zoltán dr., Székely Elek, Fejes István, Löcherer Lőrinc dr., Kinssy Péter, Rozenthal Sándor dr.

Az alispán időskori jelentésének elolvasása után a kormányrendeletek sorozatát tárgyalták. A közönség minden érdekeltjéhez nélkül kerültek sorra, a törvényhatóságok megkeresései, választmányi előterjesztések és hivatalos jelentések, oklevelek kihirdetése és folyamodványok.

A gyűlés szerdán, május 31-én délután nagy csendben véget ért.

HIRES.

Csóka búcsuja.

Már siess Ungvárra vélem
Kis seregem,
Én ezt az ujhelyi klímát
Nem szeretem.
Ritka helyen várt rám ilyen
Pompás szezon,

néha a sajtót is lekenyerezzük egy pár jó tekintettel. De elvégre is nekünk nem minden porcikánk a lekenyerezésért él. Ezt rosszul hiszik. Nekünk bohém embereknek, van egy igazi Énünk és ez az Én olyan érzékeny, annyira lány, — mondjuk poézissal van tele annyira, — hogy a mi színpadi lelünknek szüksége van külső inspirációra. És olyan jól esik, mikor a közönség köréből megkapjuk ezt a meleg áramot, ezt az édes inspirációt! Higgye meg; e nélkül igazán játszani se tudnánk. Ezért cselemtettem én meg azt a kedves ösmeretlen ösmerőst, ez az én színpadi lényemnek nektár volt.

Talán a taps után ez az a másik valami, a mire szükségünk van, hogy elkábitson, hogy a közönségesből kiragadjon. Ez a mi nargilénk.

Lássá, játszotam én már világ-városok nagy színpadjain sokat, de úgy vagyok vele ezzel a vidéki vándorlással, mint a néhai jó Mitterwurzer, aki az ő horribilis nagy művészetével Bécs első színpadján élt és mégis visszavagyott oda az igazi bohém életbe; a vidéki vándorlásba. Ez az igazi színészvagyakozása, ez az, aminek nevet adni nem lehet, — de ami édes meleget áraszt bennünk, mint az első szerelem első csókja.

Fáj a búcsu, de vissza nem
Kivánczokom.

Volt itt egy pár fényes estém,
Volt olyan is,
Hogy szorongtak a földszinten
Harmincan is.
S meg lettem vón elégedve
Igy is vele,
De a harmincnak is színész
Volt a fele.*

Zsufolásig telt színház is
Volt azután,
Hogy Hegyit és Blaha Lujzát
Lehozattam.
De mit ér az ily pyrrhusi
Győzelem?
Enyém volt a gond, övék a
Jövedelem.

Isten veled, Ujhely város,
Isten veled.
Megyek innen oda, hol jobb
Helyre lelek,
Ahol jobban fogadnak majd
És szebben is,
S ahol — sejték valamit még
A szebben is.

Krónikás.

»Felsőmagyarországi Hirlap.«
Június 1-én új előfizetés nyílt
a Felsőmagyarországi Hirlapra.
Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt és azokat a kik lapunk új előfizetői közé lépní óhajtanak, méltóztatásnak a megújításról és illetve az előfizetésről kiadóhivatalunknál (Sátoralja-Ujhely, Wekerle-tér 502.) idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

* Urnapi körmenet. A katolikus világ csütörtökön a legszebb és legfenyesebb ünnepnek egyikét ilte. Urnapja az oltári szentség szerzésének emlékünnep, mely ünnep minden évben a szentháromság vasárnap után a következő első csütörtökre esik. A katolikus hívek — városunkban is — impozáns és fenséges körmenetet tartottak ezen a napon. A körmenet reggel 9 órákor vette kezdetét a Széchenyi utcai templomban megtartott mise után. A szertartást nagy segédlet mellett

*) Hát a potyajegyek? Szerk.

S ez a vágyakozás bennem csak fokozódik a vidéki közvetlenségben. Annál nagyobb melegséggel tölt el, minél gyakrabban tapasztalom, hogy nekem energiát, felbuzdulást nyújt a játékhoz az olyan kedves szeretetreméltóság, mint azé az édes ösmeretlen ösmerőst. Mintha benne látnám a közönség képviselőjét és ez előtti az én lelkeket azon vágyakozással: vajha még egyszer visszakérülnek magukhoz, hogy jobban megösmernétnék maguk is engem, vajha felvilágyozhatnám én is egyszer úgy, a hogy én akarom — ezt a valljuk meg kicsiny, — de kedves közönséget . . .

Ime kedves Bíró! Én neki fogtam és megakartam írni magának, hogy nem tudom teljesíteni a kívánságát. De azon vettem észre magam, hogy kiöntöttem a lelkeket, hogy megírtam azt, amit ugyanis el kellett volna mondanom, nem maradhatott volna meg bennem. Köszönje meg tehát annak a bájos ösmeretlen ösmerőstnek, hogy magának mégis tárcit írhattam. Isten látja lelkeket, nem hittem, hogy képes leszek reá. Isten áldja meg.

Sátoralja-Ujhely, 1899. június 1.

tisztelő híve:

Csongory Mariska.

Katinszky Geyza plebános teljesítette, aki a baldachin alatt vitte a szentséget.

A körmenet utján négy oltár volt felállítva, ahol is mindenütt ima volt, mindegyiknél egy-egy pericopát olvastak, illetve énekeltek el a négy evangélista irataiból, jelezni kívánván azon azt, hogy az Üdvözítő tanítása mind a négy világtáj felé elhatott. A körmenetnek utján zöld galyakak és mezei virágokat szőrtak jelképezésül azon ut szellemességének, mely az Isten szívéhez vezet. A körmenet élén lengő zászlók, a valláseszmék győzedelmének diadaldjelvényét jelentik.

A körmenethez való csatlakozásra a plebánia, valamennyi hivatalos hatóságot meghívott, egy század honvédség díszben kivonult. A sátoralja-ujhelyi katolikus hívek, minden évben nagy áhitattal ülik meg e szép ünnepet, melytől a katolikus egyház ragyogó fényét tart meg az egész világon.

Ezen a napon száll a szívekbe édes, megnyugtató hangulat és száll az ég felé áhítatos buzgó imádkozás.

— Esküvő. *Widder* Béla Nagymihályban ma esküszik örök hűségét *Biringér* Elza kisasszonynak.

— *Hock* János Miskolcra. *Hock* János — mint azt már megírtuk — ma, szombaton Miskolcra van, hogy a vidéki műtárlatoknak propagandát csináljon.

— Hivatali vizsgálat. *Fornszek* Béla a sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék elnöke mult hó 29-én Nagymihályban volt, hogy a kir. járásbírótság ügykezelését megvizsgálja, az elnök ki a polgári, büntető és telekkönyvi osztályt behatóan és a legkisebb részletekre kiterjedőleg megvizsgálta, a tapasztaltak felett megelégedésének adott kifejezést. Kedden május hó 30-án este az ügyvédi és bírói kar az elnök tiszteletére a Barnai szállóban bankettet rendezett, melyen mintegy 50-en vettek részt.

— A koronázás évfordulója. A miniszterium rendelkezéséhez képest a koronázás évfordulóját, június 8-át az idén is megüli minden iskolában. Ezen a napon az elbádosok színetelnek és minden intézetben iskolai ünnepélyt tartanak.

— Exhumálás. *Sétáray* Antal gróf hozzátelt május hó 29-én eddigi nyugvó helyéről exhumáltak és a Hradekon felépült mauzoleumba átszállították; az exhumálás a hatóság kéviésletében *Fizesséry* Tamás főszolgabíró és *Dr. Widder* Márk járási tisztartó orvos volt jelen. Az egyházi szertartást *Kapossy* Menyihért vasárhelyi róm. kath. lelkész vezegte.

— A Szerencsi Népkönyvtár a be rendezkedés állapotában van, a kezelő tanítók azon fáradoznak, hogy folyó évi július hó 1-én megkezdhesse hasznos működését. Már eddig körülbelül 600 kötet könyvet rendeltek hazai kintűnő írónk munkáiból.

* A zempleni kisedővoda javára a szőlőskői határban fekvő »Hatfa« fűrdő és kiránduló helyen folyó évi június hó 11-ik napján zártkörű tavaszi táncmulatság lesz.

* *Ezvárosi vizsgálatok a fűgymnasiumban.* A sátoralja-ujhelyi róm. kath. főgymnasiumban az 1898/99-iki tanév végén tartandó vizsgálatok sorrendje: június hó 14-én a vallástárból VII—I, és a magántanulók írásbeli vizsgálatai. Június hó 15-én; a magántanulók szóbeli vizsgálatai. — 16-án: VII. oszt.

latin-, görög-nyelv és görög pótló. VI.: magyar-, német-nyelv és történelem. V.: mennyiségtan és természetrajz. II.: földrajz, számtan, rajzoló geometria — 17-én: IV. oszt.: latin- és német nyelv. III.: számtan, földrajz és rajzoló geometria. I.: magyar- és latin nyelv. — 18-án: vasárnap, gyorsírás és francia nyelv. — 19—22-én: érettségi szóbeli vizsgálatok. — 23-án: VII. oszt.: polit. földrajz, természettan, mennyiségtan. VI.: latin-, görög nyelv és görög pótló. V.: magyar-, német nyelv és történelem. IV.: történelem és magyar nyelv. — 24-én III. oszt.: magyar- és latin nyelv. II.: latin- és magyar nyelv. I.: földrajz, számtan, rajzoló geometria. — 25-én: vasárnap, szabadkézi rajz. — 26-án: VII. oszt.: magyar- és német nyelv. VI.: mennyiségtan, természetrajz. V.: latin-, görög nyelv és görög pótló. IV.: rajzoló geometria, természetrajz, mennyiségtan. III.: német nyelv és történelem. — 27-én: szt. gyónás és áldozás, délután ezvárosi ünnepély. — Június hó 29-én: »Te Deum.«

— *Darányi miniszter a kivándorlás ellen.* Darányi Ignác földművelésügyi miniszter a kivándorlások ügyében rendeltetett intézet az összes törvényhatóságokhoz. E szerint a közös külügyminiszterhez küldött s onnan hozzá is áttett konzuli jelentésekből arról értesült, hogy a braziliai So. Paolo államba az elmúlt évben Ausztriából és Magyarországból tömegesen vándoroltak ki. A kivándorlók azonban ott legnagyobb nélkülözések között élnek, és ennek következtében egyik nagyhatalom már meg is tiltotta alattvalóinak az oda való kivándorlást. *A kivándorlási ügy-nökök most hálljukat fokozott mértékben vetik ki Ausztria-Magyarországra.* Arra hívja fel tehát a miniszter a törvényhatóságokat, hogy »minden« törvényes eszközzel hassanak a kivándorlás megakadályozására s az esetben mutatkozó kivándorlási ügy-nökökkel szemben a törvény teljes szigorával járjanak el.

— *Képviselő-testületi gyűlés Szerencsen* május hó 30-án d. u. 2 órákor volt, a melynek tárgya a III. osztály kereseti adónak tárgyalása alkalmára június 2., 3., 5., 6., napjaira, választandó képviselők megválasztása volt. Megválasztattak: Heimlich Adolf és Reszovszki Izidor.

* *Krónikás* verskötetete már megjelent. Olvasóink sokkal jobban ismerik *Krónikás* nevét és az ő hetenkint megjelenő humoros verseit, semhogy őt dicsérjünk, kötetét ajánlanunk kellene, mindössze azt kívánjuk itt megjegyezni, hogy a kötet nem a közönség előtt már ismert heti poemák gyűjteménye, hanem egyéb általános érdekű humoros szatirikus költemények. A kis kötet, melyet még bővebben fogunk ismertetni, megrendelhető a szerzőnél (cime: Rosner Imre ügyvédjelölt Sátoralja-Ujhely) és kapható minden helybeli könyvkereskedésben. Ára 60 kr. Ezuttal felkéri *Krónikás* mindazokat, kik kötetére előfizetőköt gyűjtöttek hogy az előfizetési leveket Landesmann Miksa urhoz beadni sziveskedjenek.

— *A kereskedelmi és iparkamarák szótvalasztása.* Olvashatták annak idején, hogy a mult évben a pozsonyi ipartestület a kereskedelmi és iparkamarák különválasztása ügyében mozgalmat indított. Ez ügyben a pozsonyi ipartestület egy majdnem az összes hazai ipartestületek által támogatott felterjesztéssel fordult a kereskedelemügyi miniszterhez, melyben az iparosok részére önálló kamarák szervezését kéri. A felterjesztés a következő rendelet

által nyert elintéztést, melyet a miniszter a pozsonyi kereskedelmi kamarához intézett:

A pozsonyi ipartestület azon kérellemmel fordult hozzám, hogy a kereskedelmi és iparkamaráról szóló 1868 évi VI. t.-cikk revíziója alkalmával gondoskodjam az iparosok részére önálló iparkamarák szervezéséről. A nevezett ipartestületnek ezen kérelmét az ország 204 ipartestülete támogatta. Felhívom a kamarát, sziveskedjék nevezett ipartestületet értesíteni, hogy ezen előterjesztése az idő szerint tárgytalan, de az említett törvény esetleges revíziójánál megvitatandó lesz. stb.

— **Exhumálás.** Kis-Tokajban gyanus halállal mult ki az elmúlt héten *Szenci* Benjáminnél csecsemő fia gyermeke, minek következtében a kised hulláját exhumálni és törvényszékiileg boncolni fogják Miskolczon. Bulyovszky Gusztáv központi vizsgálóbíró, dr. Sassy János és dr. Szánthó Bertalan orvosok a végtől Kis-Tokajba utaztak.

— **Bártfa ez. kir. város** főteplománának felszentelési ünnepe június 4-ikén azaz holnap vasárnap lesz.

* **A belügyminiszter a borhamisításról.** A belügyminiszter legutóbb beadott két felelő beszédet elintézte alkalmával kimondotta, hogy:

Az a borügynök, a ki külföldi mesterséges boroknak eladását közvetíti, mesterséges bor forgalomba hozatala által elkövetett kihágásban vétkes.

Az a borkereskedő, aki tudva vizezett bort vásárolt és azt olasz borral keverte, mesterséges bor készítése által elkövetett kihágásban vétkes.

* **A bűvös cipő.** A „*Pesti Napló*” ezt mondja: A bűvös cipő. Dr. Högyes, a tudós orvos feltalál egy új cipőtalpat, amely megakadályoz minden lábaját. Azt tapasztalta ugyanis, hogy a láb akkor marad egészséges, ha közvetlenül érintkezik a földdel. Konstruált olyan anyagot, amely pótolja a földet. Ez a kaucsukkal impregnált aszbesztszövet. Az olyan cipő, amelynek ebből az anyagból van a talpbéle, megóvja a lábat minden bajtól. Dr. Högyes tegnap este mutatta be találmányát egy tudós társaságnak, amely el volt ragadtatva a higiénikus cipőtől.

SZINHÁZ.

* **Blaha Lujza Sátorlaja-Ujhelyen.** A nemzeti családja négy estén át vendégzerepelt színházunkban. Az ő édes magyar énekével elragadta a közönséget. Az ő csodaszerep, csicseregő, bájos hangja, mintha még nem vesztett volna semmit a varázsból. Pedig hát nagyon nagyon régen énekel ő nekünk a magyar név dicsőségére és a magyar nőtá régi jó hírnevére. Csak éppen az szomorítja meg lelkünket mikor őt hallgatjuk, hogy vele együtt a magyar népszínműirodalom végképp elfog pusztulni ebben a franciás operett áriákkal telített légtérben. Benne felcsillan még a népszínművek korának szép gyémántja, amely ott rejtőzködik az ő torkában, a lelkében meg a szívében. Mert bizony ugy vagyunk ma a népszínművekkel, hogy ha csak nem Blahánét halljuk, alig tudjuk megélni a népies darabokat. Különösen pedig vidéki színpadon, ahol az etnografiát kívánalmaknak egyáltalán nem tudnak megélni.

Blaháné első este kedden, a „*Piros bugyellaris*”-ban játszott zsufozt ház előtt. Második estén szerdán, a „*Tól lánye*”-ban élvezte művészi játékát. Csütörtökön zsufozt ház előtt a „*Gyimesi vadvirág*”-ban Magdolna szerepében ragadta el a közönséget. Pénteken utolsó fel-

léteül (amely egyszersmind a társulat utolsó estélye volt), a „*Náni*”-ban remekelt.

Mind a négy estén szebbnél szebb virágcsokrokat kapott hazánk becézett, a maga nemében egyetlen művésznője. A közönség tombolva, óriási meg-megjűlő tapsviharral adott szeretetén és hűdelatinak kifejezést. Tegnap a „*Náni*” előadásánál a sátorlajajuhelyi főgymnázium egy szép virágkosarat nyújtott át a művésznőnek.

Lapunk előző számában már említettük, hogy a művésznő tiszteletére banket rendezése volt különben. Ő azonban gyenge egészségére való hivatkozással el nem fogadhatta a meghívást. Ezért a banket jobb időikig el lett halasztva.

Ma délben utazott Blaháné Ungvárra, ahol a Csóka társulatával ott is ugyanazzal a programmal, négy estén át lép fel. A vasúti állomáshoz kikísérték a művésznőt: *Dókus Gyula* és neje, *Dr. Hornyay Béla* és neje, *id. Bajusz József*, *Éhlert Gyula* és *Biró Pál*. Itt *Dókus Gyula* egy remek koszorút nyújtott át a művésznőnek azok nevében, a kik mint műkedvelők színesék 1882. évben az ujhelyi színház megnyitására Blahánéval együtt közreműködtek. A szalagra ez volt írva: A sátorlaja-ujhelyi színház megnyitásakor műkedvelői színeztársai: a feledhetetlen *«Marcsának»*

Csóka színtársulata.

Rövid három heti itt tartózkodás után a hét hétre tervezett színiünnéyt Csóka igazgató felbeszélkötött. Erre őt a két művésznő vendégzerepélése kényszerítette. Okosan is tette, mert bizony a vendégzerepélések után egyáltalán nem számíthatott volna Csóka a legcsekélyebb pártolásra sem. Nem pedig azért, mert előadásai élvezhetetlenek voltak. Hányszor kellett a vendégzereplő művésznőnek a rossz ensemble miatt bosszankodni. Sokszor egyáltalán nem érvényesíthették: kellőleg a művésztüket.

Es ez mind nem azért volt mintha az egyes erők között nem lett volna sok ügyes és tehetséges színész, hanem tisztán azért, mert egyáltalán nem voltak összetanulva, mert a zenekar infamisan gyenge, a kar kicsiny és rettentően rossz. Valóssággal kin volt őket halgatni.

Ez volt az az ok, amiért nem tudta a közönség pártolni a Csóka társulatát. Mert ha lelkiismeretes kritikai funkciót teljesítek és beszámolok az egyes erőkéről, akkor meg kell állapodnom abban, hogy:

Csongory Mariskában olyan szubrett primadonnát bírt Csóka, aki díszére válhatnék a vidék legelső színpadjainak. Őt szerették Ujhelyen, őt nagy élvezettel hallgattuk, bájos és eleven játékában gyönyörködtünk. Kár, hogy nem volt alkalmunk őt jobban ünnepelni. *Huckstádt* Irénkének szép hangja van, majd idővel több rutint nyer és jó primadonna lesz. Cs. *Almássy Julia* a vidék egyik kiváló drámai színész nője; *Tharasszovics Margit* kitűnő komika; *Markóvics Margit*, ha kivetkőzik az ő modorosságából és alkalma lesz saját szerepkörében többet működhetni, határozottan jó drámai szende lesz. Sok ambiciózt látok benne. A kis *Abonyi Aranka* egy fejlődésben levő, okos értelmes, ügyes naivcska; *Rátónyi Steffe* is a jobbak mellett említhető. De a többi, a karszemélyzet az szálnalmasan gyenge.

Már most nézzük a férfierőket: *Baghy Gyula* a társulat rendezője, a társulat lelke: egy minden tekintetben használható, művészi ízléssel bíró rendező és színész. Azután az asszonyok is szeretik. Breznay a régi gárda jó nevű színésze, *Hunyfy Imre* igen szép hangú tenorista és nagy zenetudásával rendkívül nagy előnyére van a zenelég infamisan berendezett társulatnak; *Réthly B.* István szorgalmas és jó színész, *Vihary Elemér* eredeti operett buffo alak,

de ő inkább titkári minőségben működik. *Molnár Gyulának* még tanulni kell és lerázi magáról az iskola modoros porréteget.

Mint látjuk: az egyes erők közül lehetett volna jó előadásokat produkálni. De ennek utját szegte — amint már többször említettük — a fogyatékos karszemélyzet, a rossz zenekar, meg az összejátszás hiánya. Már most a jövőre néve legyen a hibákon okvetlen /segíteni kell még pedig a következőképpen: meg kell erősíteni a zenekart, a karszemélyzet ki kell bővíteni, az összejátszást meg kell erősíteni. De itt elővigyázattal kell lenni és eleve is gondoskodni kell a társulat megerősítéséről. És pedig: szükség van egy jó baritonistára, a kinek hangja és játéka van, szükség van: még egy koloratur primadonnára és egy kitűnő komikusra, a ki igazán komikus. Ez a legszükségesebb, ezek nélkül Csóka be nem mehet Miskolczra.

Es ha így kibővíti a társulatát; azon idő alatt pedig össze is tanulhatják a repertoirt; akkor — a mint erről szó van — csak sívesen látjuk Csókát ha ősz elején ismét bejön hozzánk egy négy hetes idejére.

Mert Ujhely két hónapig a fenn tud tartani egy társulatot, sőt az illetékes köröknek kötelességük gondoskodni arról, hogy két hónapig át legyen színtársulatunk. De pártolni csakis a jó társulatot kell.

Különben ezzel a kérdéssel kapcsolatban még szólni fogunk városunk színiügyi viszonyáról. Örvendetesen ugy halljuk, hogy a színiügyi bizottság erős kézzel fogott ehhez a kulturális kérdéshez.

IRODALOM.

Mi a művészet?

— Könyvismertetés —

E cím alatt rendkívül nagyérdekű és szellemes mű jelent meg *Gönczy József* szegedi könyvkereskedő kiadásában. Szerzője gróf *Tolsztoj* Leó, a világhírű regényíró és filozófus. A mű, mely dr. *Wlassics Gyula* vallás- és közoktatásügyi miniszternek van ajánlva, a ki e mű ajánlásának elfogadásával újabb tanulójelét adta a művészetek iránti érdeklődésének, ép kapóra jön, mivel alig létezik kulturális kérdés, mely iránt a közönség jobban érdeklődne, mint a művészet, és pedig nem csupán a festészet, hanem a művészetnek minden ága, a költészet, dráma, zene.

Reméljük is, hogy a miniszter szándékai üdvös eredményekkel fognak jární és nem lesz művelt ember és kivált iskola, mely e szellemes és díszes kiállítású művet könyvtára számára ne sietne megszerezni.

A művészetnek alig van oldala, melyet a nagynevű szerző, aki e művén tizenöt évig dolgozott, ne érintene, és irodalmunkban, de a világirodalomban sincs esztetikai mű, mely világosabban, szellemesebben és alaposabban fejtegetné a művészet lényegét fontosságát, feladatait. A műben alaposág szellemmel, rendkívül éles megfigyelés mély erkölcsi felfogással párosul, és nyoma sincs annak, mintha a szerző bármelyik művészi irányt délelgetne. Minden sorából tiszta igazság kutatásának vágya szólal a német unalmasság és francia feleletesség nélkül, és azért alig lesz olvasó, a ki kezéből le tudná tenni a művet, míg végig nem olvassa, mert nem nehézkes irályu, tudalékos, pedáns, nagyképi, hanem szellemes, könnyed irályu, de azért mély gondolkodásra való fejtegetéseket fog olvasni, melyek elolvasása után sokkal tisztábban fog előtte a művészet kérdése, mint az eddigi zavaros, elvont és egymást folyton cáfolgató, de a művészet lényegét, szerepét meg nem fejtő tárcák és egyéb felszínes elmefutatók után.

Tolsztoji e páratlanul szellemes és a nagy gondolkodót jellemző hatalmas művében behatóan foglalkozik a követ-

kező kérdésekkel: a művészet problémája, a szépség, a művészet és szépség közti különbség, a művészet igazi szerepe, a valódi művészet, a hamis művészet, az előkelők művésze, a művészet elfajulásának következményei, a művészi anyag megfogyatkozása, a homályosság hajszolása, a művészi utána-za, a művészet mint mesterség, a kritika, a művészi oktatás és befolyások a művészi utánzásra, Wagner Richárd művei a művészi utánzás tökéletes mintaképei, a valódi művészet és a művészi utánzat megkülönböztetésének nehézsége, a művészi hatás a valódi művészet ismertető jele, a jó és a rossz művészet, a művészet szerepének következményei, a művészi megújodás lehetősége, milyen legyen a jövő művésze.

A fordítás gondos, pontos és magyaros és Hegedüs Pál, szegedi állami főreáliskolai tanár műve, a ki úgy mint író, ugys mint a magyar irodalom tanára, az európai irodalmak és nyelvek alapos ismerője és számos nagybecsű angol és francia mű kitűnő fordítója országszerte ismeretes. A mű díszes kiállításban jelent meg és becsületére válik a szegedi könyvnyomtató iparnak és Gönczi-féle nyomdának. A kétszáz-tizenhat oldalra terjedő vastok kötet ára 3 korona és kapható a kiadó Gönczi József szegedi könyvkereskedésben.

* **Görögország nagy mysticusról.** Pythagorusról kaptunk egy kis füzetet. A jól írt sorok élénk varázsolják a ó-kor nagy philosophusát, a mint főhérfé palástjában, koszorus fejfel járalkat az agoran, jelképes beszédben oktatva mindenkit, a ki tőle tanácsot kért, aki tőle tanulni akart. Bölcséletének van bizonyos keleti jellemvonása. Sokat foglalkozott a lélek-vándorlás keleties távalával; askaszt, tisztaságot követelt híveitől, kedvelte az avatásokat, a titkos jelképes szertartásokat. Bölcseszéte szinte vallásos avatta, s vannak írók, kik a pythagoreusok szecta-ját valóságos titkos gyülekezeten tartják. A mysticismus párosította az ion bölcseszettudományával. Szerinte a szám minden létezőnek a lényege. S még az erkölcseni ellentéteket is számviszonyokra vezette vissza. Ő hirdette először, hogy a föld gömbalakú, mely elegendő örökkönvő középpontú töltől kapja. A csillagok forgása rythmikus zenével jár, ez a sphaerák harmoniája. Közönségesen ezt nem hallani, épen azért, mert mindig hallani. A kis füzet, a *Nagy Répes Világtörténet* 28-ik füzeté, a második kötet 4-ik füzeté. Gyomlay Gyula írta. Az egész munka — *Marczali Henrik* szerkesztésében — 12 kötetet tesz; az egy kötet ára díszkötésben 8 frt. Részfizetésre is kapható: füzetként is a kiadónál (*Réval Testvérek Irodalmi Intézet* Részvénytársaság, Budapest, VIII., Üllői-ut 18.) s bármely hazai könyvkereskedésben. Egy füzet ára 30 kr. Minden héten egy füzet jelenik meg.

A szerkesztőség üzenete:

K. Czéke. Ön csak legyen nyugodt. A noszóság sokáig nem üzhet szabadon csunya jótékát. Szóval tőbbet. Nem közhözhetők: jaj be hangos. — Semmi. —

Kiadja:

A SZERKESZTŐSÉG.

Hirdetések

közzétételére legalkalmasabb Zemplénumegyének legelterjedtebb lapja a „FELSŐMAGYARORSZAGI HIRLAP”

Köszönetnyilvánítás.

Ő Fensége Salvator Lipót főherceg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestáru-gyár.
 Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót Főherceg rendkívül meg van elégedve az asbestalappal bélelt cipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kirándulásán használta a cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy, mint más közönséges cipőkkel. Küldök egy pár vadász cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbestalappal, ugyanannál a csipésznél, a csipésznek a mintájára készítsenek másikat asbestalappal. Hisztük, hogy a vadászcipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szaloncipők.
 Zágráb, 1898. július hó 8-án. KRAHL, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következőket írja:

Tisztelt Doktor ur!
 Az asbestalappal bélelt cipők kitudóságnak bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszünt minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.
 Salvo tanácsát köszöni
 Dánoson, 1897. évi szeptember 17-én

tisztelő híve
WEKERLE SÁNDOR.

Nincs többé lábfájás!

Óvjuk lábainkat hidegtől,
 nedvességtől és meghűléstől.
 Sem tyukszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idejű viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Hőgyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbestalappal béleltet átja el.

Kettősvastagságú 1 frt 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr., gyermekeknek fele.

Az asbestalappal bélelt kitudóságnak legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállítottatott. Székhelye az osztrák utánvét, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

Viszonteladónak megfelelő árengedmény.

Asbestáru-gyár
 részvénytársaság

Budapest VI. Sziv-utca 18.

1-52

Egyedüli eláruló raktár Klein Zsigmond „Kedvenc áruháza“ S.-a.-Ujhely Rákóczy-utca 755.

667. V. — 1899. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a sátoralja-ujhelyi kir. járásbírósg 1899 ik évi V. II. 297/1 számú végzése következtében Ambrózy Nándor ügyvéd által képviselt a sátoralja-ujhelyi polgári takarékpénztár javára Tarr Lajos és társa helybeli lakosok ellen 80 ftt s járulékaik erejéig 1899. évi május hó 1-én fogatósított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfozlalt és 845 ftt 40 krra becsült Fejér Zoltánnal üveg és porcelán neműek, Tarr Lajosnál házbutorokból álló ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a sátoralja-ujhelyi kir. járásbírósg 1899. évi V. II. 297/2 számú végzése folytán 80 ftt tökékövetelés, ennek 1899. évi március hó 31. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 33 ftt 04 krrban bíróság már megállapított költségek erejéig Helyben Tarr Lajos lakásán és Fejér Zoltán üzlet helyiségében leendő eszközlésére

1899-ik évi június hó 9-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az émitett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a készpénzfizetés mellett a legtöbbbet igényelt becsáron alól is el fognak adatni. Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfozlaltatják és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Sátoralja-Ujhelyben, 1899. évi május hó 21. napján.

Thomasovszky,
 kir. bir. végrehajtó.

Gyönyörű
 látkepes levelező-lapok
 nagyválasztékban
 kaphatók:
 lapunk kiadóhivatalában.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírnöves háziaszer ellentáll az idő megpróbáltatásnak, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmazták köszvényél, csúsznál, tagzsárgaságnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem Igazi népszerű házi-szer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 ftt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; fóráktár: **Török József** gyógyszerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmával igen óvatossak legyünk, mert több kisebbbirtokú utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony“ védjegy és Richter czéggjegyzés nélkül mint nem valódi utatsitsa vissza.
 RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállítók, RUDOLSTADT.

Irjunk!!
MÜLLER-féle Anthracen TÉNTA-val.
 30-30 2.

BILANOVITS ISTVÁN

FÜSZER-BOR-CEMEGE ÉS

HUSÁRUK Kereskedés

S.-A.-UJHELY

FÖTER

Nagy raktár:

mindennemű legiválóbb minőségű kávékban,
 friss főzelék és déli-gyümölcsökben.

Csukor és csukorka.

Valódi orosz-teák! Bel- és külföldi rumok, magyar és valódi francia cognac.

Hollandi likőrök. Szepességi borovicska, szilágyi és szeremi szilviorium. Törköly.

Suchard csokoládé és Cacao.

Naponta friss halak, conservek és vadhusok.

Házi-, kassai- és prágai főtt sódar, bel- és külföldi hideg felvágott páratlan kivitelben.

MINDENFÉLE BEFÖTTÖK.

Valódi emmentali, trappista, kárpáti, Roquefort, Romadour, hagenbergi, gorgonsola sajt.

Olmützi Quargli. Liptói túró.

Saját készítményű juh-túró.

Házi fehér és füstölt szalona, csemege paprikás szalona

HÁZI ZSIR.

Saját készítményű tormás virstli, szalvaladé és kolbasz-félék.

Asztali- és csemege-borok.

Herczeg Windisgrätz Lajos sárospataki PALACZK-BORAINAK lerakata.

Christoph Ferencz-féle padló-lakk raktára.

Bel- és külföldi ásványvizek.

Nagy-Sárosi és Szegi lisztek.

Bilanovits-féle szamóca naponta friss minőségben.

Vidéki nagyobb rendeléseket saját költségemen szállítok.

Szállodások- és vendéglősöknek engedmény. Helyben házhoz szállítva.